

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова прогиманьної комісії
Марія ГРИПАК
2025 р.

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
«БАКАЛАВР»**

Розглянуто та затверджено

На засіданні кафедри професійної та спеціальної освіти

Протокол № 8 від «23» хвiтня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри

 Ірина ЗАВАДСЬКА

м. Кам'янець-Подільський

2025 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Міністерства освіти і науки України
від 2018 р. № 696

ПРОГРАМА
ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
1. Усна народна творчість	Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень. Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки». Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль». Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла».	Учасник (учасниця) ЗНО повинен (повинна) вміти: розрізняти види й жанри усної народної творчості: різновиди календарно-обрядових пісень (щедрівки, колядки, веснянки, русальні, купальські і жниварські пісні); суспільно-побутові, історичні й родинно-побутові пісні; думи, балади; визначати провідні мотиви творів усної народної творчості, їхні художні особливості.
2. Давня українська література	«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги). «Слово про похід Ігорів». Григорій Сковорода. «De libertate»; «Всякому місту звичай і права...», «Бджола та Шершень».	Розрізняти літературні роди, види й жанри; співвідносити літературний твір із відповідним літературним напрямом, стилем, течією; визначати тему, ідею, проблематику літературних творів; характеризувати літературних героїв, коментувати їхні вчинки.
3. Література кінця XVIII - початку XX ст.	Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка-Полтавка». Тарас Шевченко. «Катерина», «Кавказ», «Сон («У всякого своя доля...»)), «І мертвим, і живим, і ненародженим...», «Заповіт». Пантелеймон Куліш. «Чорна рада». Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я». Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1, 4 частини). Іван Карпенко-Карий «Мартин Боруля».	Визначати художні образи і їхню роль у літературному творі; упізнавати літературних героїв за їхніми цитатними характеристиками й репліками; орієнтуватися в сюжетах літературних творів; визначати сюжетні й позасюжетні елементи літературних творів, їхні композиційні особливості; визначати провідні мотиви ліричних творів; аналізувати мову літературного твору; знаходити художні засоби й визначати їхню роль у літературних творах; співвідносити фрагмент літературного твору з його назвою та автором.

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
	Іван Франко. «Захар Беркут», «Чого являєшся мені у сні?...», «Мойсей». Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo».	
4. Література ХХ ст.	Василь Стефаник «Камінний хрест». Ольга Кобилянська. «Valse melancolique». Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня». Микола Вороний. «Блакитна Панна». Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...». Павло Тичина. «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «О панно Інно...». Максим Рильський. «У теплі дні збирання винограду...». Микола Хвильовий. «Я (Романтика)». Володимир Сосюра. «Любіть Україну!». Валер'ян Підмогильний. «Місто». Юрій Яновський. «Майстер корабля». Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом». Микола Куліш. «Мина Мазайло».	Співвідносити письменників з фрагментами їхніх творів, а також з висловами митців та літературних критиків про них та їхні твори; знати псевдоніми й справжні імена письменників, належність їх до літературних епох, шкіл, угруповань; визначати місце і роль письменника в літературному процесі; пояснювати поняття «розстріляне відродження», «київські неокласики», «празька школа поетів», «шістдесятництво», «дисидентство»; орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури.
5. Твори українських письменників-емігрантів	Богдан-Ігор Антонич. «Різдво». Олександр Довженко. «Зачарована Десна». Андрій Малишко. «Пісня про рушник». Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти людина?», «Задивляюсь у твої зіниці...», «Лебеді материнства». Василь Голобородько. «Наша мова». Олесь Гончар. «Модри Камень». Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном». Василь Стус. «Господи, гнів»	Учасник (учасниця) ЗНО повинен (повинна) знати такі теоретико-літературні поняття: літературні роди: драма, епос (ліро-епос), лірика; лірика, її тематичні різновиди та жанри: інтимна, громадянська (патріотична), пейзажна, філософська; верлібр, ліричний вірш, пісня, послання, сонет; епос та його жанри: новела, повість, роман, різновиди повісті та роману, усмішка; драма та її жанри: власне драма, драма-феєрія, комедія, трагікомедія; ліро-епос та його жанри: байка, балада, дума, історична пісня, поема; літературні напрями, стилі, течії: бароко, класицизм, реалізм, модернізм (експресіонізм, імпресіонізм, символізм, неокласицизм, неоромантизм); постмодернізм як явище в сучасному літературному процесі; ліричний герой, персонаж, прототип, художній образ; тема, ідея, мотив, проблематика

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
	пречистого...». Іван Драч. «Балада про соняшник». Дмитро Павличко. «Два кольори». Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать...», «Маруся Чурай». Іван Багряний. «Тигролови». Євген Маланюк. «Уривок з поеми».	художнього твору; конфлікт у драматичному творі; композиція художнього твору (сюжет, сюжетні й позасюжетні елементи); види комічного: бурлеск, гротеск, гумор, іронія, сарказм, сатира, травестія; художні засоби: алегорія, алітерація, алюзія, анафора, антитеза, асонанс, гіпербола, епітет (постійний епітет), епіфора, інверсія, метафора, метонімія, оксиморон, паралелізм, персоніфікація, порівняння, рефрен, риторичне звертання, риторичне запитання, символ, тавтологія.
6. Сучасний літературний процес (кінець ХХ-початок ХХІ ст.)	Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм як літературне явище.	

Українська література

1. Усна народна творчість

1. Види пісень (календарно-обрядові, суспільно-побутові, родинно-побутові).
2. Основні образи в піснях Марусі Чурай.
3. Історичні пісні: аналіз образів героїв.
4. Балади й думи: «Дума про Марусю Богуславку», «Ой летіла стріла» — мотиви, сюжет, художні засоби.

2. Давня українська література

1. «Повість минулих літ»: історичні постаті та події.
2. «Слово про похід Ігорів»: характеристика Ігоря, художні засоби.
3. Творчість Г. Сковороди: філософські ідеї, алегорії.

3. Література кінця ХVІІІ — початку ХХ ст.

1. Котляревський: роль «Енеїди», образ Енея як козака.
2. Шевченко: аналіз поем «Катерина», «Кавказ», «Сон», «Заповіт».
3. «Чорна рада» П. Куліша — перший історичний роман.
4. «Кайдашева сім'я» — зображення менталітету й родинного конфлікту.
5. «Хіба ревуть воли...» — психологія й соціальні проблеми.
6. Франко, Леся Українка — розмаїття жанрів, філософія творів.

4. Література ХХ ст.

1. М. Хвильовий «Я (Романтика)»: внутрішній конфлікт, експресіонізм.
2. Симоненко, Стус, Костенко — поетика опору й національного болю.
3. Модерністи та неокласики — нова мова літератури.

5. Література української еміграції

1. Іван Багряний «Тигролови» — боротьба за гідність і волю.

2. Євген Маланюк — "імператор залізних строф", патріотична лірика.
6. Сучасна українська література
 1. Постмодернізм як явище.
 2. Ліна Костенко «Маруся Чурай» — художня інтерпретація національного міфу.
 3. Андрухович, Забужко, Жадан (за вибором учня) — теми і стиль

**Таблиця переведення тестових балів тесту з української літератури
НМТ до шкали 100–200**

Тестовий бал Бал за шкалою 100–200

7	100
8	105
9	110
10	115
11	120
12	125
13	131
14	134
15	136
16	138
17	140
18	142
19	143
20	144
21	145
22	146
23	148
24	149
25	150
26	152
27	154
28	156
29	157
30	159
31	160
32	162
33	163
34	165
35	167
36	170
37	172
38	175
39	177
40	180
41	183
42	186
43	191
44	195
45	200

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Наливайко Д. С. Історія української літератури XI–XVIII століть. — К.: Либідь, 2001. — 488 с.
2. Гнідан О. І., Клименко Ж. В., Коваль А. П. Історія української літератури XIX століття: Підручник. — К.: Либідь, 2001. — 656 с.
3. Шамота А. Т. Українська література XX століття: навч. посіб. — К.: Вища школа, 2003. — 431 с.
4. Зубрицька М. Сучасна українська література: навчальний посібник. — Львів: Видавництво ЛНУ ім. І. Франка, 2008. — 384 с.
5. Погребенник В. Ф. Українська література XX століття. — К.: Академія, 2005. — 320 с.
6. Сулима Р. М., Козловець М. А. Українська література в контексті світової: Підручник. — К.: Академвидав, 2012. — 352 с.
7. Авраменко О. М. Українська література: Комплексне видання. — К.: Грамота, 2023. — 464 с. (для підготовки до НМТ/ЗНО)
8. Ковалів Ю. І. Літературознавча енциклопедія. — К.: Академія, 2007. — 512 с.